

Crna Gora
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

**INFORMACIJA U VEZI STATUSA LICA IZ UKRAJINE U CRNOJ
GORI SA PREDLOGOM ODLUKE O ODOBRAVANJU PRIVREMENE
ZAŠTITE LICIMA IZ UKRAJINE**

Podgorica, 09.03.2022. godine

Položaj lica iz Ukrajine u Crnoj Gori, njihovo prisustvo u/van sistema, neriješen pravni položaj i status s jedne strane i preopterećenost sistema međunarodne zaštite, s druge strane, zahtijevaju relevantan, efikasan i brz odgovor i izvodljiva rješenja koja treba da se oslone na postojeća zakonska rješenja.

S tim u vezi, Ministarstvo unutrašnjih poslova u prethodnim danima kroz komunikaciju sa predstavnicima Ambasade Ukrajine U Crnoj Gori, Ministarstvom vanjskih poslova, kao i međunarodnim organizacijama, Crvenim krstom Crne Gore i preporukama EK, s aspekta svog djelokruga rada je blagovremeno preduzelo sve aktivnosti na rješavanju statusnih pitanja državljana Ukrajine, kako onima koji su već na teritoriji Crne Gore, tako i u odnosu na one koji će potencijalno doći, organizovano ili spontano.

Treba imati u vidu da u Crnoj Gori na dan 1. mart 2022. godine zakoniti – dozvolu za stalni boravak imaju 232 državljana Ukrajine, dozvolu za privremeni boravak 797 državljana Ukrajine, produženi privremeni boravak 1119 državljana Ukrajine. Kako je jedan od uslova za izdavanje i produženje dozvole za privremeni boravak i privremeni boravak i rad posedovanje važeće strane putne isprave (pasoša), Ministarstvo unutrašnjih poslova je, u skladu sa humanitarnim principima, predložilo da svi državljani Ukrajine koji ispunjavaju uslove za produženje privremenog boravaka mogu podnijeti zahtjev za produženje boravka kod područnih jedinica i filijala MUP-a, iako nemaju važeću putnu ispravu, s tim što će biti u obavezi da istu dostave naknadno. Isto važi i za sva ostala dokumenta koja se pribavljaju od nadležnih službi u Ukrajini, a koje zbog vanrednog stanja trenutno ne pružaju usluge svojim državljanima. Prilikom podnošenja zahtjeva stranka u postupku će dobiti potvrdu koju će koristiti za nesmetani boravak u Crnoj Gori. Ovo posebno, imajući u vidu da smo, posredstvom Ministarstva vanjskih poslova, informisani od strane Ambasade Ukrajine u Crnoj Gori da je Odlukom Vlade Ukrajine od 28.02.2022.godine, ovlašćena Ambasade Ukrajine može produžiti rok važenja pasoša, te da u putnu ispravu jednog od roditelja/zakonskog zastupnika mogu upisivati podatke o djetetu.

Druga kategorija državljana Ukrajine su lica koja su u Crnu Goru ušla i borave do 90 dana u skladu sa Zakonom o strancima („Sl. list CG“ broj 12/2018 i 3/2019). Naime, Zakon o strancima propisuje da stranac može boraviti u Crnoj Gori do 90 dana na osnovu vize za kratki boravak (viza C) ili bez vize u skladu sa Uredbom o viznom režimu. U ovom slučaju stranac može boraviti u Crnoj Gori najduže 90 dana u vremenskom period od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska. Imajući u vidu odredbe Uredbe o viznom režimu, državljani Ukrajine mogu ulaziti, prelaziti preko teritorije i boraviti u Crnoj Gori do 90 dana sa važećom putnom ispravom izdatom od nadležnih organa bez vize. U skladu sa

Zakonom o strancima u Crnu Goru od 24.02. do 04.03.2022.godine ušlo je 1596 državljana Ukrajine a izašlo je 454 lica na graničnim prelazima, dok je od 01.01. do 04.03.2022.godine ušlo 4566 državljana Ukrajine, a izašlo 2780 lica na graničnim prelazima. Takođe, u periodu od 23.02 do 03.03.2022. godine u Registar prijave boravka do 90 dana izvršena je prijava za 1051 državljana Ukrajine, dok je u periodu od 01.01. do 01.03.2022.godine u Registar prijave boravka do 90 dana izvršena je prijava za 2319 državljana Ukrajine. U periodu od 24.02 do 04.03.2022.godine, namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori, izrazilo je 17 državljana Ukrajine.

Treća kategorija državljana Ukrajine su lica koja nemaju pasoš ili nemaju važeći pasoš Ukrajine, a nalaze se na granici Crne Gore. Napominjemo da su države iz okruženja (Srbija, Hrvatska, Rumunija i Mađarska) dozvolile prelazak granice i ulazak na njihovu teritoriji bez putne isprave međutim pod posebnim režimom koji su uvele Vlade tih zemalja.

U situacijama masovnog i kontinuiranog priliva migranata i izbjeglica, kada se realno može očekivati da će se veliki broj njih, nakon isteka prava na boravak do 90 dana, nalaziti u iregularnom, neregulisanom, položaju u Crnoj Gori bez mogućnosti da se vrate u zemlju porijekla, a kojima sistem nije u stanju da sprovede odgovarajuće procedure kako bi se regulisalo pitanje njihovog boravka i položaja, postalo je jasno da je neophodno razmotriti mogućnosti koje su predviđene zakonom u cilju privremenog, trenutnog, regulisanja pravnog položaja migranata do trenutka dok se sistem ne konsoliduje kako bi bio u stanju da reguliše pitanje i osnov boravka svih migranata na teritoriji Crne Gore, a to je aktiviranje mjere privremene zaštite.

Ova mjera je zapravo predviđena kao mehanizam koji se koristi u izuzetnim situacijama masovnog priliva, a koje se karakterišu kao vanredne situacije u sistemu azila i migracija, kroz Direktivu Savjeta 2001/55/EZ od 20. jula 2001.godine o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih lica i o mjerama za podsticanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih lica, (SL L 212, 7.8.2001). Dakle, pružanje privremene zaštite bio bi vanredni postupak, za razliku od redovnog postupka pružanja međunarodne zaštite.

Imajući u vidu Predlog Evropske komisije od 2. marta 2022.godine, koja je predložila da se aktivira primjena Direktive 2001/55/EZ, te ograničene administrativne i tehničke kapaciete, očigledna je potreba da se aktiviraju odredbe koje se odnose na institut privremene zaštite, prepoznate kroz Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, kao mjera koja odgovara trenutnoj politici u oblasti azila i migracija, a kao zakonski mehanizam koji bi omogućio legalizovanje statusa i ostvarivanje prava onog dijela migrantske populacije koja

se nalazi ili će se u skorije vrijeme naći u neregularnom položaju na teritoriji Crne Gore i koja bi organizovano ili spontano došla na teritoriju Crne Gore, a potiču iz ratom zahvaćene zemlje u kojoj je bezbjednost i sloboda ovih lica značajno ugrožena. Suprotno tome, neuvođenje ove mjere u očiglednim uslovima masovnog priliva i boravka migranata u Crnoj Gori, produžili bi pritiske na već opterećen sistem međunarodne zaštite, ostavljajući najveći broj državljana Ukrajine u neregulisanom položaju u zemlji.

Primjenom koncepta privremene zaštite obezbijediće se trenutna zaštita, odnosno osnovna prava migrantima i izbjeglicama koji nijesu u mogućnosti da se vrate u zemlje porijekla, na koji način prava i obaveze ovih lica ne bi bila ugrožena, a što bi spriječilo “kolaps” sistema međunarodne zaštite ili drugog odgovarajućeg sistema koji je moguć pod pritiskom masovnog priliva.

U konkretnom, ograničeni smještajni kapaciteti za prihvat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori i sve više izraženih namjera i podnijetih zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori, su indikatori koji upućuju na to da bi u takvim okolnostima sistem postao neefikasan, te je opravdano pristupanje mehanizmu privremene zaštite. Ovo posebno na osnovu procjene ukupnih kapaciteta sistema, a naročito kapaciteta da se ovoj populaciji obezbijedi podnošenje zahtjeva, pristup sistemu, fer proceduri i odlučivanju o zahtjevima za međunarodnu zaštitu, prevođenje na jezik koji razumiju, smještaj, zdravstvenu zaštitu, kao i preduslove za integraciju u sistem obrazovanja i tržište rada. Privremena zaštita ne pretpostavlja priznavanje statusa izbjeglice prema Ženevskoj konvenciji.

Za sada Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore ne raspolaže sa informacijama o mogućem većem prilivu državljana Ukrajine, već se radi o pojedinačnim slučajevima - licima koja imaju rodbinske ili druge veze sa licima koja su već u Crnoj Gori ili posjeduju nekretnine na teritoriji Crne Gore, ali je očekivano spajanje sa članovima porodice, imajući u vidu broj ukrajinskih državljana koji borave u Crnoj Gori.

Svakako da će Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore u narednom periodu pratiti trendove ulaska državljana Ukrajine u Crnu Goru na dnevnom nivou i u zavisnosti od situacije donositi odluke, a sve u duhu poštovanja ljudskih prava i sloboda.

S tim u vezi Ministarstvo unutrašnjih poslova, na osnovu člana 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca ("Službeni list CG", br. 2/2017, 3/2019) predlaže Vladi Crne Gore, donošenje **Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine.**

PREDLOG

Na osnovu člana 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca ("Službeni list CG", br. 2/17 i 3/19) Vlada Crne Gore je _____, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljene saglasnosti _____ članova Vlade, donijela

ODLUKU O ODOBRAVANJU PRIVREMENE ZAŠTITE LICIMA IZ UKRAJINE

Član 1

Odobrava se privremena zaštita u trajanju od jedne godine državljanima Ukrajine, licima bez državljanstva kojima je posljednje boravište bilo u Ukrajini i licima kojima je Ukrajina odobrila međunarodnu zaštitu, a koja se ne mogu vratiti u Ukrajinu koju su bili prisiljeni da napuste zbog oružanih sukoba, odnosno u zemlju porijekla.

Član 2

Izrazi koji se u ovoj odluci koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Postojanje razloga zbog kojih se licima iz člana 1 ove odluke neće odobriti privremena zaštita, u skladu sa članom 94 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, utvrđuju nadležni organi, prema raspoloživim podacima.

Član 4

Radi nadzora nad sprovođenjem ove odluke Vlada Crne Gore obrazuje Koordinaciono tijelo. Koordinaciono tijelo čine predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, vanjske poslove, poslove finansija, rada, socijalnog staranja i zdravlja.

Koordinaciono tijelo može ostvariti saradnju sa međunarodnim organizacijama i Crvenim krstom Crne Gore.

Koordinaciono tijelo informiše Vladu Crne Gore, najmanje jednom u tri mjeseca.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Koordinacionog tijela vrši organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove preko organizacione jedinice koja vrši poslove integracije stranaca sa odobrenom privremenom zaštitom.

Član 5

Na lične podatke prikupljene o licima iz člana 1 ove odluke primjenjivaće se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Član 6

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: _____

Podgorica, _____ **2022. godine**

VLADA CRNE GORE

PREDSJEDNIK,

prof. dr Zdravko Krivokapić